

Raad van advies Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Waren- autoriteit

Rapportage over de jaren 2023 en 2024

Deze rapportage is opgesteld door de Raad van advies Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Hierna worden dit respectievelijk de Raad, de Wet en de NVWA genoemd. De Raad heeft onderzocht of de risicobeoordelingen en onderzoeken in het kader van de Wet en de hieraan verbonden adviezen voldoen aan de gestelde criteria van wetenschappelijkheid en onafhankelijkheid. De werkzaamheden volgens de Wet worden uitgevoerd door bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO) van de NVWA. De adviezen worden uitgebracht door de directeur van BuRO.

De Raad heeft ervoor gekozen om de rapportage over de jaren 2023 en 2024 te bundelen.

In 2023 heeft BuRO onder de Wet 2 adviezen uitgebracht, die door de Raad beoordeeld zijn. Redenen voor de beperkte hoeveelheid adviezen vallend onder de Wet in dat jaar zijn onder meer de in 2024 afgeronde reorganisatie van BuRO en het aantreden van een nieuwe directeur. De Raad is door BuRO adequaat op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. 2024 was een jaar met aanmerkelijk meer uitgebrachte adviezen, waaronder de zeer grote Risicobeoordeling roodvlees- en grofwildketen.

De Raad oordeelt dat de adviezen van BuRO wetenschappelijk op orde zijn en onafhankelijk tot stand zijn gekomen.

Daarmee voldoet BuRO volgens de Raad zonder twijfel aan de toevertrouwde wettelijk taken. De Raad stelt vast dat de professionaliteit en zorgvuldigheid van BuRO waar het gaat om advisering aan de maat is. Veel adviezen waren op deze punten goed te noemen. Er is bij de Raad voor de onderzochte periode géén twijfel over de onafhankelijkheid van het BuRO.

De adviezen van BuRO scoren op de onderzochte aspecten goed of voldoende.

Er zijn geen onvoldoendes uitgedeeld. De adviezen die BuRO uitgebracht heeft onder de Wet zijn beoordeeld op de wetenschappelijkheid van de risicobeoordeling, de wetenschappelijkheid van de adviezen en de onafhankelijkheid van BuRO. In de onderstaande tabellen zijn de totaalscores van de beoordeling van de Raad weergegeven.

Jaar	Aantal adviezen	Wetenschappelijkheid risicobeoordeling		
		Goed	Voldoende	Onvoldoende
2023	2	0	2	0
2024	10	5	5	0

Jaar	Aantal adviezen	Wetenschappelijkheid advies		
		Goed	Voldoende	Onvoldoende
2023	2	0	2	0
2024	10	5	5	0

Jaar	Aantal adviezen	Onafhankelijkheid BuRO		
		Goed	Voldoende	Onvoldoende
2023	2	2	0	0
2024	10	9	1	0

De Raad ziet een toename in de kwaliteit van de adviezen van BuRO.

Dit is niet zozeer af te zien aan het aantal malen dat het oordeel goed of voldoende is. Echter, de risicobeoordelingen zijn transparanter en de systematiek wordt beter beschreven. De methodiek wordt steeds beter weergegeven. Dit maakt dat de Raad in zijn oordeel meer begrip heeft ten aanzien van de gemaakte keuzes. BuRO laat zien dat eerdere aanbevelingen en suggesties van de Raad worden overgenomen of overwogen.

De risicobeoordeling van de Roodvlees- en Grofwildketen toont volgens de Raad andermaal de toegevoegde waarde van ketenadviezen van BuRO.

BuRO slaagt er met zijn ketenadviezen steeds beter in om complexe ketens in beeld te brengen en systeemrisico's te benoemen. Het ketenadvies over roodvlees is daarvan een treffend voorbeeld. Het is een gedegen rapport, dat ook werkelijk nieuw inzicht toevoegt. De Raad waardeert de keuze die BuRO nu maakt om de nadruk op de grootste risico's in de keten te leggen. De Raad moedigt BuRO aan de adviezen actief uit te dragen en nodigt de Minister, Staatssecretarissen en de Tweede Kamer uit om hier nadrukkelijk kennis van te nemen.

BuRO benoemt expliciet de onzekerheden en overwegingen in zijn adviezen.

Bij de bespreking door de Raad werd duidelijk dat aanvullende informatie over de gemaakte keuzes en onzekerheden in de risicobeoordeling zou helpen voor beter begrip van het advies. De Raad ziet het opnemen van een paragraaf waarin de onzekerheden en overwegingen worden belicht als een waardevolle toevoeging. Ook organiseerde de Raad een themabijeenkomst met BuRO om dit onderwerp inhoudelijk te verdiepen, los van individuele adviezen. De Raad waardeert de openheid van BuRO en de professionaliteit en reflectieve houding waarmee dit vraagstuk is besproken.

Peer-reviews worden nu betrokken bij de beoordeling van de adviezen.

De adviezen van BuRO zijn peer-reviewed op een enkele uitzondering na. Bij de bespreking van de adviezen over 2023 kwam naar voren dat de Raad graag inzicht heeft in deze peer-reviews. BuRO heeft daarop in zijn werkwijze vastgelegd dat peer-reviewers worden geïnformeerd over het ter hand stellen van de reviews aan de Raad. De peer-reviews en de reactie daarop van BuRO bij de adviezen van 2024 zijn voor de Raad zeer waardevol geweest bij de beoordeling. De Raad ziet dit aanvullende inzicht als een goede ontwikkeling.

De Raad beveelt aan verwijzingen naar onderbouwende rapporten toe te voegen.

BuRO gebruikt bij zijn risicobeoordeling onderzoeksrapportages van instituten zoals RIVM en WFSR. Deze onderzoeken kunnen in opdracht van BuRO zijn uitgevoerd. Rapportages zijn vaak openbaar beschikbaar, maar niet altijd vindbaar via reguliere literatuurzoekmachines. Om de lezer tegemoet te komen kan BuRO adviezen vergezellen van relevante links.

De beweging naar risicogebaseerd toezicht benadrukt het belang van de risicobeoordelingen van BuRO.

Het toezicht van de NVWA is gericht op het beschermen van publieke belangen met de inzet van middelen daar waar het het hardst nodig is. BuRO speelt hier een belangrijke rol in. Met genoegen heeft de Raad kennisgenomen van de Risicobrief 2024 van BuRO, met hierin aandacht voor het afwegingskader, waarmee de NVWA, op basis van kennis, haar toezicht zo effectief mogelijk inzet, waardoor een zo groot mogelijk maatschappelijke impact wordt bereikt.

BuRO en de Raad hebben inzichten in de methode van risicobeoordeling en advisering gedeeld die leiden tot wederzijds begrip.

Tijdens een themabijeenkomst, aangekondigd in het vorige jaarverslag, is het spanningsveld van beoordelen op natuurwetenschappelijke gronden en het maken van afwegingen op sociaal maatschappelijk en economisch vlak behandeld. Raadsleden gaven aan meer inzicht te wensen in de afwegingen die gemaakt worden wanneer BuRO tot een advies komt. BuRO wil graag aan deze wens voldoen zonder de grens tussen risicobeoordeling en risicomanagement te overschrijden. Hierbij gaat het om de afwegingen op natuurwetenschappelijke gronden, sociale afwegingen en toegepaste correctiefactoren. Transparantie ten aanzien van de overwegingen en het presenteren van de complexe werkelijkheid kunnen zorgen voor een goede duiding van de risico's voor de ontvanger

van de adviezen en het voorkomen van een risico-regelreflex. Resultaat van deze bijeenkomst is dat BuRO in haar adviezen meer inzicht geeft in de afwegingen die een rol spelen. Dit wordt onder meer vastgelegd in de eerder genoemde paragraaf.

De Raad dringt aan op spoedige actie van de Minister ten aanzien van het opnemen van dierenwelzijn en diergezondheid in de Wet.

De kritiek van de Raad op het gebrek aan urgentie bij het opnemen van deze domeinen in de wet is helaas onveranderd, hoewel de gesprekken met de betrokken ambtenaren op dit thema goed te noemen zijn. Toch is ondanks toezeggingen tot urgentie en spoed vanuit het ministerie van LNVN (voorheen LNV) aan de voorzitter van de Raad de wetwijziging nog niet gerealiseerd. BuRO behandelt deze onderwerpen volwaardig en in lijn met de wet. Een deugdelijke juridische verankering is hierbij volgens de Raad en de evaluatie van de wet in 2021 nodig. Het is zoals ook opgemerkt in het vorige jaarverslag de verantwoordelijkheid van de Minister hiervoor te zorgen. De positie van de vaste adviseur laat zien dat het wetgevingsproces is achtergebleven. Het is bijna tragikomisch te noemen dat bij "aflopen" van de termijn van deze adviseur zijn formele benoeming nog steeds niet mogelijk is. Hij is derhalve "herbenoemd" als adviseur.

De Raad is herbenoemd vanaf 1 januari 2023 voor een periode van 4 jaar.

De Raad is verheugd over dit vernieuwde mandaat. De herbenoeming is bekrachtigd bij besluit van de Minister van LNV van 20 juni 2024. Tegelijkertijd wordt in dit besluit aan mevrouw dr. Y.T.H.P. van Duijnhoven eervol ontslag verleend vanaf 1 mei 2024. Zij is per 1 juni 2025 opgevolgd door mevrouw dr. J.W.B. van der Giessen. De Raad bestaat uit vijf leden en een adviseur, die allen zijn benoemd op basis van hun wetenschappelijke deskundigheid op de terreinen van het BuRO. De huidige Raad is in januari 2019 ingesteld door de minister van LNV.

De leden en adviseur zijn:

- prof. dr. M. van der Steen (voorzitter)
- dr. Y.T.H.P. van Duijnhoven (eervol ontslag per 1 mei 2024)
- prof. dr. I. Helsloot
- prof. dr. J. Legler
- prof. dr. R.F. Witkamp
- dr. J.W.B. van der Giessen (benoemd per 1 juni 2025)
- prof. dr. J.A. Stegeman (adviseur)

Concluderend bestaat bij de Raad geen twijfel over de kwaliteit van de advisering over risico's door BuRO.

Overzicht van de in deze rapportage genoemde documenten

De Wet onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit:

Wet van 26 april 2006 tot regeling van een onafhankelijke uitoefening van risicobeoordeling door de Voedsel en Waren Autoriteit, Staatsblad 2006, 247,
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-247.html>

De actuele versie van de Wet:

Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0019795/2021-07-01>

Herbenoeming Raad per 1 januari 2023 en eervol ontslag mevrouw dr. Y.T.H.P. van Duijnhoven:

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 20 juni 2024, kenmerk BPZ /58908855, houdende herbenoeming en ontslag van leden van de Raad van advies Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Staatscourant 2024, 20657,
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-20657.html>

Benoeming Raad per 1 januari 2019:

Besluit houdende benoeming van leden van de Raad van advies Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Staatscourant 2019, 2745,
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-2745-n1.html>

Benoeming dr. J.W.B. van der Giessen:

Besluit van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, van 26 augustus kenmerk BPZ / 99004059, houdende benoeming van een lid van de Raad van advies Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-29805.html>

Risicobrief BuRO 2024:

<https://www.nvwa.nl/documenten/nvwa/organisatie/buro/publicatie/risicobrief-buro-2024>

Adviezen van BuRO:

www.nvwa.nl/over-de-nvwa/hoe-de-nvwa-werkt/risicobeoordeling-en-onderzoeksprogrammering/adviezen

Bijlage: Beoordeelde adviezen 2023-2024

De tabellen hieronder geven de door de Raad beoordeelde adviezen weer. In de derde kolom zijn de publieke belangen weergegeven waarop het advies betrekking heeft. Daarbij is VV voedselveiligheid, DW dierenwelzijn, DG diergezondheid, N natuur en PV productveiligheid.

Beoordeelde adviezen 2023

2023	Titel	Publieke belangen	Grootte
1	Cyanotoxines in oppervlaktewater voor agrarisch gebruik	VV	klein
2	Gezondheidsrisico's van ozonemissie uit luchtreinigers	PV	klein

Beoordeelde adviezen 2024

2024	Titel	Publieke belangen	Grootte
1	PFAS in eieren van kippen van particulieren	VV	klein
2	Indicatieve risicobeoordeling voor de volksgezondheid door amfetamines in digestaat	VV	klein
3	De borging van de veiligheid van voedingssupplementen	VV	middel
4	De risico's voor de volksgezondheid van laag pathogeen aviaire influenzavirus in consumptie eieren van legkippen	VV	klein
5	Consumptie van bushmeat: beoordeling van microbiologische en chemische risico's	VV	middel
6	Risicobeoordeling coumatetralyl in producten van dierlijke oorsprong	VV	middel
7	Gezondheidsrisico's van onvoldoende UV-bescherming van zonnebrandmiddelen	PV	klein
8	Risicobeoordeling roodvlees- en grofwildketen	DW, DG, VV	zeer groot
9	Risicobeoordeling springkussen Circus	PV	klein
10	Signaaladvies over bemonsteren van wildernisvlees uit uiterwaarden	VV	klein